

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Teze diplomové práce

**Makroekonomický pohled na vývoj a stav španělské
ekonomiky**

Bc. Strýček Jan

© 2015 ČZU v Praze

1 SOUHRN

Španělská ekonomika je příkladem přehřáté ekonomiky rostoucí rychleji, než byl její potenciál. Ekonomiky, jejímž motorem byla úvěrová expanze. Ekonomiky, které obrovské problémy přinesl trh nemovitostí.

Španělská ekonomika se nevyvíjí od vypuknutí hypotéční krize do současnosti nikterak příznivě. Země se nachází v recesi a potýká se s mnohými ekonomickými problémy, především hospodářským poklesem, vysokou nezaměstnaností, stoupajícím veřejným dluhem, vysokou zahraniční zadlužeností, vysokou mírou inflace, obtížnou situací bankovního sektoru, ztrátovým hospodařením některých autonomních oblastí, poklesem vnitřní poptávky domácností, snížením veřejné spotřeby, atd. Klíčovými odvětvími podílejícími se na tvorbě HDP je sektor služeb a sektor průmyslu. Stablním zdrojem příjmů do státního rozpočtu je cestovní ruch.

Uskutečněné reformy a úsporná opatření Španělsku sice dopomohly zastavit strmý ekonomický pád, ale oživení ekonomiky je prozatím nedostačující. Některé vládou přijaté reformy nepřinesly očekávaný pozitivní efekt. Španělsko se tedy nyní snaží připravit účinná opatření, která by měla podpořit nastartování ekonomiky a její rozkvět.

Klíčová slova: finanční krize, HDP, inflace, makroekonomický vývoj, nezaměstnanost, Španělsko, zahraniční obchod

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem diplomové práce je popsat a zhodnotit vývoj a stav ekonomiky Španělska od doby vypuknutí novodobé finanční krize do současnosti. V práci jsou analyzovány hlavní odvětví španělské ekonomiky. Důraz je kladen především na sektor stavebnictví a situaci na trhu nemovitostí.

Vyhodnoceny jsou zásadní faktory, které aktuálně negativně a pozitivně ovlivňují ekonomický rozvoj země. Zároveň je popsáno podnikatelské prostředí ve Španělsku. Součástí práce je rovněž analýza vlivu novodobé finanční krize na konkrétní stavební společnost působící ve Španělsku, a to společnosti ACS Group.

Jsou využívány primární i sekundární zdroje dat. Získávání primárních informací je věnována hlavní část práce. Významným zdrojem dat je databáze Národního statistického úřadu Španělska (Instituto Nacional de Estadística) a Eurostatu. Ve velké míře je využíváno grafů a tabulek, které jsou vytvářeny tak, aby co nejlépe dokreslovaly popisovanou problematiku a shrnovaly dosažené výsledky.

3 VÝSLEDKY A DISKUSE

Za sledované období od roku 2007 do roku 2014 došlo k výrazným změnám v ekonomickém vývoji Španělska. Ještě v roce 2007 se zdálo, že do té doby nepřerušovaný hospodářský růst země nemůže nic zastavit. Avšak již v průběhu roku 2008 se situace vlivem hypotéční krize zcela obrátila. Došlo ke kolapsu realitního trhu. Zkrachovalo obrovské množství stavebních společností. Těžké období zažívaly španělské banky i samotná vláda, která se snažila najít lék ve formě zavedení různých opatření na podporu umírající ekonomiky. Hrubý domácí produkt ve sledovaném období klesal. Došlo k alarmujícímu nárůstu nezaměstnanosti (bez práce je čtvrtina ekonomicky aktivních osob) a veřejného dluhu. Saldo obchodní bilance je neustále v záporných číslech. Ukazuje se, že zavedené reformy a opatření k oživení ekonomiky jsou stále nedostatečné.

Aktuální výsledky z roku 2014 a prognózy na rok 2015 ukazují a slibují nepatrné zlepšení. Za to je možné považovat i stagnaci, tedy další neprohlubování hospodářskému propadu.

Jde především o mírný meziroční nárůst HDP, zastavení strmé tendence v navyšování míry nezaměstnanosti. Negativní výsledky naopak vykazuje veřejný dluh, který neustále roste. Za nepříznivé je možné v současnosti považovat i deflaci.

Na tvorbě HDP se ve Španělsku největší mírou podílí sektor služeb. Jeho rozhodující složkou je velkoobchod a maloobchod. Stabilním pilířem a zdrojem příjmů do státního rozpočtu je cestovní ruch. Za nejperspektivnější oblast ze sektoru služeb je možné považovat obor informačních a komunikačních technologií. Průmysl má na tvorbě HDP druhý nejvýznamnější podíl. V porovnání se službami je to však o více jak čtyřikrát méně. Nosnými obory jsou elektřina, voda, plyn, potraviny, nápoje, tabák, zpracování ropy, automobilový a chemický průmysl.

Nezanedbatelným odvětvím ve Španělsku, podílejícím se na tvorbě HDP, je stavebnictví. To bylo před vypuknutím hypotéční krize jedním z největších tahounů ekonomického rozvoje Španělska. Analýza prokázala, že stavební sektor byl zcela zásadně negativně ovlivněn hypotéční krizí. Stavební činnost byla utlumena, stavba nových i rozestavěných objektů téměř zastavena. Španělsko disponuje enormním počtem volných nemovitostí, o něž není mezi obyvateli zájem. Tento sektor se stále nachází v hluboké recesi, ze které by mohla Španělsku pomoci vládní podpora přímého bydlení, investic do rekonstrukcí, využívání pronájmů a veřejných zakázek.

Aktuálně na ekonomický rozvoj Španělska působí mnoho činitelů. Mezi negativní faktory se řadí: neflexibilní trh práce, utlumená domácí spotřeba, vysoké náklady na rušení pracovního místa, velká síla odborů a kolektivního vyjednávání, neefektivní systém vybírání daní, přetrvávající recese stavebního průmyslu, státní zadluženost, pokles zahraniční poptávky, propad životní úrovně, přetrvávající krize úvěrů, atd. Z pozitivních faktorů je možné jmenovat: rozvoj informačních technologií, pozitivní vývoj v turistice, pozitivní vývoj automobilového průmyslu, růst chemického průmyslu, nárůst poptávky po nemovitostech k přímému bydlení nikoli k investičním spekulacím, atd. Bohužel makroekonomická analýza poukázala na neblahou skutečnost, že na hospodářský rozvoj působí více negativních faktorů nežli pozitivních. Tento fakt dokresluje špatnou ekonomickou situaci země.

4 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BENEŠ, Vlastislav. *Španělsko a Španělé*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2000. 156 s. ISBN 80-7169-952-7.
- [2] HOLMAN, Robert. *Ekonomie*. 4. aktualizované vydání. Praha: C. H. Beck, 2005. 709 s. ISBN 80-7179-891-6.
- [3] CHACÓN, Elvira, Martínéz a kol. *Economía Española*. 2. vydání. Barcelona: Editorial Ariel, S.A., 2009. 485 s. ISBN 978-84-344-4557-4.
- [4] KOHOUT, Pavel. *Finance po krizi*. 1. vydání. Praha: Grada Publishing, 2009. 224 s. ISBN 978-80-247-3199-5.
- [5] SAMUELSON, Paul a NORDHAUS, William. *Ekonomie*. 1. vydání. Praha: Svoboda, 1992. 1011 s. ISBN 80-205-0192-4.
- [6] SANZ, José, Mária, Serrano. *De la crisis economía en España y sus remedios*. 1. vydání. Zaragoza: Prensas Universitarias de Zaragoza, 2011. 129 s. ISBN 978-84-15274-92-6.